

Nota beantwoording zienswijzen

Ontwerp-omgevingsvergunning

Zonnepark Kampbroek Hernen

1. Procedure

De ontwerp-omgevingsvergunning heeft van 4 juli t/m 14 augustus 2019 ter inzage gelegen. Tijdens deze periode zijn 28 zienswijzen ingediend. Eén van deze zienswijzen is ondertekend door 3 verschillende huishoudens. Twee zienswijzen zijn niet voorzien van adresgegevens. Vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid zijn deze wel beoordeeld.

Ontvankelijkheid zienswijzen

Een aantal zienswijzen is gedateerd op 13 augustus en op 15 augustus 2019 door de gemeente ontvangen. In dit geval is beslissend of de zienswijze binnen de termijn bezorgd is bij de posterijen. Hoewel dit niet meer te achterhalen is, kan het niet anders, aangezien de zienswijze op 15 augustus door de gemeente geregistreerd is. De overige zienswijzen zijn tijdig bij de gemeente ingediend.

In voorliggende nota worden deze zienswijzen samengevat en voorzien van een gemeentelijke reactie. De samenvattingen van de zienswijzen hebben overigens slechts tot doel om de leesbaarheid van deze nota te vergroten. Bij de inhoudelijke beoordeling van de zienswijzen zijn de volledige brieven met bijlagen, zoals deze zijn ontvangen, betrokken.

In verband met de privacywetgeving zijn in deze nota geen NAW-gegevens opgenomen. Deze zijn opgenomen in een aparte bijlage.

2. Thematische behandeling zienswijzen

Wij hebben ervoor gekozen om zienswijzen over onderwerpen die verschillende keren in de individuele zienswijzen terugkomen te beantwoorden in een algemeen deel van deze Nota van beantwoording. Wij hebben gekozen voor een thematische beantwoording omdat een groot aantal identieke zienswijzen is ingediend én een groot aantal zienswijzen met dezelfde argumenten.

Aan elk van deze thema's is een aparte paragraaf gewijd. Bij het beantwoorden van de afzonderlijke zienswijzen in hoofdstuk 3 is bij deze onderwerpen een verwijzing naar het betreffende onderdeel van het algemeen deel van de nota van beantwoording geplaatst.

2.1 Gemeentelijke duurzaamheidsambities

Verschillende reclamanten betwisten de noodzaak om binnen de gemeente Wijchen grootschalige zonneparken aan te leggen. In het kader van een goede ruimtelijke ordening zou ook onderzoek gedaan moeten worden naar minder verregaande alternatieven. Denk aan zonnepanelen op (bedrijfs)gebouwen. Verwezen wordt naar de motie Dik-Faber.

Reactie

De nationale en Gelderse ambities - zoals vastgelegd in het Gelders Energieakkoord (GEA) - zijn om in 2050 energieneutraal te zijn. De gemeente Wijchen heeft zich gecommitteerd aan het GEA. Op 25 oktober 2018 heeft de gemeenteraad van Wijchen het energieplan 'Samen naar een duurzaam Wijchen' vastgesteld. Het plan beschrijft de grote en kleine stappen die tot en met 2022 moeten worden gedaan om uiteindelijk energieneutraal te worden. Hiervoor zijn in dit plan 15 projectideeën opgenomen die door de gemeente of andere partijen de komende jaren worden uitgevoerd. De gemeente hanteert drie sporen:

- Besparen van energie: het beïnvloeden van het gedrag en het treffen van fysieke maatregelen die het fossiele energieverbruik voorkomen of verminderen.
- Aanpassen van het systeem: het veranderen van de fossiele energie systemen in onze directe woon- en werkomgeving en infrastructuur naar een schone en duurzame infrastructuur.
- Duurzaam opwekken: het realiseren van duurzame energieprojecten, zoals bijvoorbeeld met wind- en zonne-energie, biomassa, water en bodemwarmte.

Zonne-energie is één van de duurzame energiebronnen waarop Wijchen graag wil inzetten. Met alleen kleinschalige productie op daken is het echter onmogelijk om energieneutraal te worden; ook meer grootschalige productie van duurzame energie is nodig. Het is daarom geen kwestie van een keuze tussen alternatieven, maar van én, én. In het energieplan is de ambitie opgenomen om minimaal 30 hectare aan zonneparken te realiseren voor 2023.

Een aantal reclamanten haalt de motie Dik-Faber aan. Met de motie Dik-Faber (motie 32813-204) is de regering verzocht om:

1. in samenspraak met decentrale overheden een zonneladder op te stellen voor de inpassing van zonne-energie, die als nationaal afwegingskader kan worden benut bij het opstellen van regionale energiestrategieën, zodat primair onbenutte daken en terreinen worden benut en landbouw en natuur zo veel mogelijk worden ontzien;
2. hierbij de landbouwsector, de zonne-energiesector en netbeheerders te betrekken;
3. deze sturingsinstrumenten voor ruimtelijke inpassing en participatie conform de systematiek van de Omgevingswet te verankeren in rijksbeleid – bijvoorbeeld de NOVI – en waar nodig ook regelingen aan te passen die belemmerend werken, zodat daken beter kunnen worden benut voor het opwekken van zonne-energie en zo nodig hier ook met decentrale overheden afspraken over te maken.

In paragraaf 2.3 gaan wij in op de ontwerp-zonnevisie die op dit moment (september 2019) ter inzage ligt. In dit beleidskader hanteren wij de 'zonnescijf'. Net als in de zonneladder gaat hierbij de voorkeur uit naar het benutten van daken en locaties binnen bestaand bebouwd gebied. Zoals aangegeven maakt de energietransitie ook zonneparken in het buitengebied noodzakelijk.

Wij merken op dat de motie is aangenomen, maar dat er nog geen uitvoering aan is gegeven. Een aangenomen motie is nog geen wet die door de regering is aangenomen. De zonneladder vormt dus (nog) geen toetsingskader.

2.2 Locatiekeuze

Verschillende reclamanten geven aan dat er binnen de gemeente betere locaties te vinden zijn dan de Kampbroek. In dat verband wordt ook verwezen naar de rechtspraak dat, indien op voorhand duidelijk is dat door verwezenlijking van de alternatieven een gelijkwaardig resultaat kan worden bereikt met aanmerkelijk minder bezwaren, geen medewerking kan worden verleend aan vergunningverlening.

Zo is bedrijventerrein Bijsterhuizen een goed alternatief. Hier is genoeg ruimte voor zonnepanelen op bestaande en nieuwe bedrijfsbebouwing. En anders had onderzoek moeten worden gedaan naar andere locaties in bestaand stedelijk gebied. Dit zou niet ten koste gaan van landbouwgrond.

Reactie

Als gemeente moeten wij een besluit nemen over het verlenen van een omgevingsvergunning voor het project, zoals daarvoor vergunning is aangevraagd. Indien een project op zichzelf aanvaardbaar is, kan het bestaan van alternatieven slechts dan tot het onthouden van medewerking nopen, indien op voorhand duidelijk is dat door verwezenlijking van de alternatieven een gelijkwaardig resultaat kan worden bereikt met aanmerkelijk minder bezwaren, (vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 19 september 2018, ECLI:NL:RVS:2018:3051). Daarvan is in dit geval geen sprake. Zonel heeft afspraken gemaakt met de eigenaar van de grond aan de Kampbroek om het zonnepark te realiseren. Zonel beschikt niet over andere gronden. Van alternatieve locaties waar Zonel een vergelijkbare energie-opbrengst kan realiseren, waarbij bovendien op voorhand vast staat dat dit op minder bezwaren zou stuiten, is geen sprake.

Zoals onder 2.1 aangegeven zien wij zonnepanelen op bebouwing niet als alternatief, maar is het een kwestie van én, én. Naast zonnepanelen op daken zijn ook grootschalige zonneparken nodig.

Met zonneparken ontstaat een nieuwe claim op de schaarse ruimte. Dit brengt keuzes met zich mee die effect kunnen hebben op overige functies. Het algemeen belang van de transitie van fossiele naar duurzame energie is groot en urgent. Deze transitie brengt, zoals hiervoor omschreven, met zich mee dat ruimte geboden moet worden in het buitengebied van Wijchen voor zonneparken. Omdat het buitengebied voor een zeer groot deel bestaat uit landbouwgrond is het niet te vermijden dat zonneparken op landbouwgrond gerealiseerd gaan worden.

2.3 Er is nog geen beleidskader

In verschillende zienswijzen wordt aangegeven dat er nog geen beleidskader is vastgesteld en wordt de vraag opgeworpen waarom de gemeente dan toch medewerking verleent aan dit plan.

Reactie

Anders dan gesteld wordt in diverse zienswijzen is de gemeente niet verplicht om beleid op te stellen. De Wet ruimtelijke ordening schrijft niet voor dat gemeenten voor alle onderwerpen die betrekking hebben op de fysieke leefomgevingsaspecten beleid vast moeten stellen. Wel moet in de gemotiveerd worden dat wordt voldaan aan het principe van een goede ruimtelijke ordening.

Ontwerpvisie op zonne-energie

In het Energieplan op hoofdlijnen is evenwel aangekondigd dat we aan de slag gaan met een beleidskader voor grootschalige zonneparken/zonnevelden. Op dit moment (najaar 2019) is het beleid in voorbereiding. Het college heeft op 27 augustus ingestemd met de ontwerpvisie. Deze wordt 6 weken ter inzage gelegd in het kader van de inspraak. Hierna wordt de visie door de raad vastgesteld.

De gemeente hanteert hierbij het principe van uitnodigingsplanologie; de gemeente faciliteert initiatieven vanuit de markt en de omgeving, behoudt de regie, maar neemt niet de leiding. Om hier sturing aan te geven is een uitnodigingskader ontwikkeld waarin op hoofdlijnen is beschreven aan welke voorwaarden en wensen nieuwe initiatieven voor zonneparken moeten voldoen. Initiatiefnemers worden uitgenodigd plannen in te dienen op basis van dit uitnodigingskader. Voldoet een initiatief niet of beperkt aan de gestelde voorwaarden, dan wordt geen medewerking verleend. Het is en blijft maatwerk.

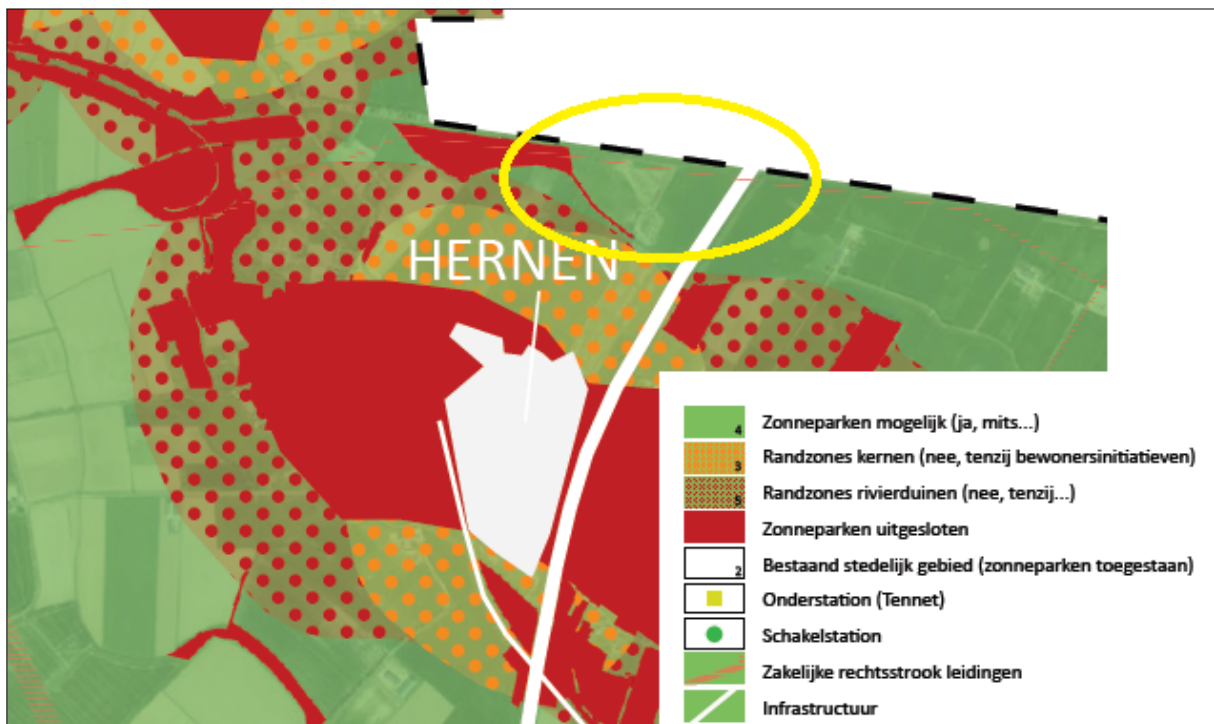
Bij het toepassen van deze benadering hanteert de gemeente de zogenaamde 'zonnescijf'. Deze schijf maakt onderscheid in vijf zones:

- Zone 1: Gebouwgebonden zonnepanelen (op daken en gevels);
- Zone 2: Grondgebonden zonnepanelen binnen bestaand stedelijk gebied;
- Zone 3: Grondgebonden zonnepanelen direct grenzend aan stedelijk gebied
- Zone 4: Grondgebonden zonnepanelen in het buitengebied
- Zone 5: Grondgebonden zonnepanelen nabij de rivierduinen.

De gemeente heeft een sterke voorkeur voor het opwekken van zonne-energie met gebouwgebonden installaties op het eigen dak of via de huur van zonnepanelen op het dak van derden. De invloed van gemeenten hierop is echter relatief beperkt. Wel willen wij gebouweigenaren stimuleren én inspireren om te investeren in de plaatsing van zonnepanelen op hun gebouwen. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het verstrekken van informatie en het verduurzamen van ons eigen vastgoed. Ook binnen het bestaande bebouwde gebied (zone 2) en rondom de kernen (zone 3) willen wij graag zonneparken mogelijk maken. De maat en schaal van parken in deze gebieden moet aansluiten bij de omgeving. Er zal veelal sprake zijn van een lokale schaal en eigenaarschap.

Vanwege de netto-behoefte aan zonneparken komen ook grondgebonden opstellingen in het overige buitengebied in beeld (zone 4). Voor dit gebied hanteren wij een 'ja, mits' benadering. Voorwaarde voor initiatieven in het buitengebied is dat ze moeten passen in de maat en schaal van het betreffende landschapstype, geen afbreuk doet aan specifieke omgevingskenmerken- en kwaliteiten, kunnen rekenen op zowel een goede landschappelijke inpassing, alsmede betrokkenheid en breed maatschappelijk draagvlak vanuit de directe omgeving. Naast omwonenden, dient tevens rekening te worden gehouden met de gevolgen van het zonnepark op de landbouwstructuur.

De locatie aan de Kampbroek ligt in een gebied waar op grond van de ontwerp-visie zonneparken mogelijk zijn.

Uitsnede kaart ontwerpvisie zonne-energie

2.4 Ruimtelijke gevolgen

Veel zienswijzen richten zich op de ruimtelijke gevolgen van het zonnepark:

- Een industrieel zonnepark met een omvang van 11 ha zal het landschap bederven.
- Een park van deze omvang op 450 m van de bebouwde kom van het dorp met een omvang van nog geen 25 ha is buiten verhouding.
- Het woon- en leefgenot van omwonenden wordt aangetast.

Reactie:

Door de aanleg van zonneparken verandert het landschap. Dat brengt de tijd en keuzes voor duurzame energie met zich mee. Doelstelling is wel om ontwikkelingen op een passende manier in het landschap op te nemen. Om de gevolgen voor het landschap te verminderen is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld. Wij zijn van oordeel dat dit inpassingsplan voldoende maatregelen bevat om de gevolgen voor het landschap en omwonenden te verzachten.

Wat betreft de omvang van het park in relatie tot de oppervlakte van de kern Hernen: er is geen standaardomvang voor zonneparken. Een zonnepark moet een bepaalde minimale omvang hebben om financieel rendabel te zijn. Hoewel wij begrijpen dat een park met een omvang van 11 ha als grootschalig kan worden ervaren, gaat het in vergelijking met andere zonneparken die in het land worden ontwikkeld om een middelgroot park. Zo zijn er plannen om in Nijmegen een zonnepark van 50 ha te realiseren, en is er in Sappemeer een park in ontwikkeling met een omvang van 117 ha.

Verder is het van belang om de toekomstige situatie te vergelijken met de huidige planologische situatie. Het perceel waar het zonnepark wordt gerealiseerd heeft een agrarische bestemming:

Uitsnede bestemmingsplan Buitengebied

Op grond van het bestemmingsplan Buitengebied is binnen het bouwvlak bebouwing t.b.v. de agrarische bedrijfsactiviteiten toegestaan, tot een maximale hoogte van 12 meter. Buiten het bouwvlak zijn geen gebouwen toegestaan, maar wel tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen tot een hoogte van 3 meter. Het gaat om voorzieningen zoals wandelkappen, schaduwhallen en hagelnetten, die zijn toegestaan

zolang de teelt het vereist. Hoewel het gaat om tijdelijke voorzieningen, kunnen deze ook een ruimtelijke impact hebben. Onderstaande afbeeldingen illustreren dit.

Wandelkappen

Hagelnetten

Van een gegarandeerd vrij uitzicht is nu dus ook geen sprake. Als de eigenaar van de gronden zijn perceel verkoopt aan een ondernemer die ter plekke een kwekerij vestigt, kan het beeld vanuit Hernen er anders uit gaan zien dan nu het geval is.

Tenslotte wijzen wij er in dit verband op dat er volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State geen blijvend recht op vrij uitzicht bestaat (zie bijvoorbeeld de uitspraak van 24 augustus 2011, ECLI: NL:RVS:2011:BR5649).

Bij een omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan moet gemotiveerd worden dat de omgevingsvergunningsaanvraag voldoet aan een goede ruimtelijke ordening. De aanvraag moet voorzien zijn van een ruimtelijke onderbouwing. In het besluit omgevingsrecht (art. 5.20 Bor) is aangegeven waar deze aan moet voldoen. Hierbij wordt verwezen naar art. 3.1.6 Bro. Een ruimtelijke onderbouwing is daardoor vergelijkbaar met de toelichting van een bestemmingsplan. De voorliggende aanvraag is voorzien van een ruimtelijke onderbouwing. In dit document

zijn alle verplichte en relevante omgevingsaspecten beschouwd en wordt onderbouwd op welke wijze voldaan wordt aan gestelde eisen en normen. Op basis van de uitkomsten kan geconcludeerd worden dat het plan kan voldoen aan een goede ruimtelijke ordening, voldoet aan de geldende wettelijke (milieu)eisen en uitvoerbaar is.

2.5 Informatieverstrekking

Verschillende reclamanten stellen dat zij niet of onvoldoende zijn betrokken bij de realisatie van het park. De informatievoorziening door de aanvrager, gemeente en leefbaarheidsgroep is onder de maat gebleken. Door Zonel zou ook zijn gesteld dat men het betreunde dat het plan was uitgelekt. Verwezen wordt naar een artikel dat in de Gelderlander is verschenen.

Reactie:

Enkele reclamanten lijken het idee te hebben dat de aanvraag met opzet 'geheim' is gehouden. Dat is absoluut niet het geval. Op het moment dat een aanvraag om omgevingsvergunning wordt ingediend bij de gemeente, wordt deze gepubliceerd op de gemeentepagina in de Wegwijs. Dit is wettelijk bepaald.

Waar de woordvoerder van Zonel in het betreffende krantenbericht op doelde, is dat het plan op een bijeenkomst van de leefbaarheidsgroep ter sprake kwam, zonder dat Zonel daarvan op de hoogte was. Graag had Zonel de bewoners zelf op een door hun gekozen moment geïnformeerd over de plannen.

Op 8 april 2019 heeft Zonel een informatieavond georganiseerd waar zij de plannen hebben toegelicht. Over de inhoud van deze avond heeft afstemming plaatsgevonden met de gemeente. Tijdens deze drukbezochte bijeenkomst zijn door omwonenden onder meer zorgen geuit over mogelijk negatieve effecten van het zonnepark. Naar aanleiding daarvan heeft Zonel nader onderzoek laten verrichten naar de geluidseffecten en reflectie door de panelen. Daarnaast zijn op verzoek van omwonenden aanvullende tekeningen gemaakt met hoogteprofielen. Hierna hebben er diverse gesprekken plaatsgevonden met individuele omwonenden. Ook zijn er proefopstellingen geplaatst. De stelling dat omwonenden niet betrokken zijn bij het plan delen wij daarom niet.

Voor wat betreft de rol van de gemeente voor wat betreft de informatieverstrekking wordt opgemerkt dat het gaat om een particulier initiatief. Het informeren en betrekken van omwonenden bij een initiatief is in principe de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer. In het kader van de ruimtelijke procedure hebben wij op de wettelijk voorgeschreven wijze kennisgegeven van de terinzagelegging van het ontwerpbesluit.

2.6 Reflectie van wegverkeerslawaai en zonlicht

De inwoners van Hernen ervaren al veel overlast van de A50 (geluid, fijnstof). Met een noordoostenwind is er veel geluidsoverlast van de snelweg. Door het geluidreflecterende zonnepark valt zeker een geluidstoename te verwachten. Ook wordt gevreesd voor de reflectie van zonlicht.

Reactie

Geluid

Door bureau Peutz is onderzoek gedaan naar de mogelijke negatieve invloed op de geluidsbelasting van de A50 in combinatie met het zonnepark. Peutz concludeert dat de toename van de geluidsbelasting van de A50 als gevolg van het zonnepark als verwaarloosbaar kan worden aangemerkt.

Reflectie

Zonnepanelen produceren elektriciteit uit zonlicht. Het is zaak dat zoveel mogelijk licht door de panelen opgenomen en in elektriciteit omgezet wordt. De reflectie van onbenut zonlicht dient daarmee zo klein mogelijk gehouden te worden, terwijl de absorptie van invallend zonlicht juist zo hoog mogelijk dient te zijn. De panelen zijn er dus op gebouwd om een zo groot mogelijk rendement te behalen. Daardoor zijn zonnepanelen juist minder reflecterend en produceren minder schittering dan bijvoorbeeld een standaard raam. Door deze beperkte schittering is het dan ook niet zonder reden dat in Duitsland en andere Europese landen oppervlak langs snelwegen en vliegvelden benut wordt voor zonneparken. Ook in Nederland wordt hiermee inmiddels geëxperimenteerd. Overlast door schittering ten gevolge van reflectie van zonlicht is daarmee niet te verwachten.

Op verzoek van Zonel heeft bureau Peutz ook onderzoek verricht naar het mogelijk optreden van hinder door reflecties. Hierbij is met name gekeken naar reflecties richting de woningen in de omgeving van het plangebied. Peutz concludeert dat de reflectieduur richting de woningen beperkt is. Op de woning aan de rand van de installatie (Kampbroek 5) is een deel van het jaar ca. 20 minuten een reflectie mogelijk. Voor de overige woningen zijn de reflecties verwaarloosbaar.

2.7 Er is onvoldoende draagvlak voor het plan

Mede door de werkwijze van initiatiefnemer en gemeente is het draagvlak zeer beperkt. Verwezen wordt naar de petitie die in december 2018 is aangeboden. Deze is ondertekend door 110 bewoners. Het ontbreken van draagvlak is onvoldoende meegenomen in de belangenafweging.

Reactie

Als gemeente moeten wij bij dit soort projecten altijd een afweging maken. In dit geval tussen het belang van een duurzame energievoorziening en de belangen van omwonenden. Wij zijn van mening dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening, ook doordat Zonel zorgt voor een goede landschappelijke inpassing van het project. Desalniettemin hebben wij begrip voor de gevoelens die in de omgeving leven. De stelling dat er onvoldoende draagvlak is en het plan daarom geen doorgang moet vinden delen wij echter niet. De petitie die wij in december hebben ontvangen is inderdaad ondertekend door een groot aantal mensen. Het aantal omwonenden dat nu een zienswijze heeft ingediend is echter aanzienlijk minder groot. Dit waarschijnlijk mede naar aanleiding van de informatie die Zonel op de informatieavond heeft verstrekt en de inspanningen die men heeft verricht om aan bezwaren vanuit de omgeving tegemoet te komen.

Overigens is het niet zo dat een ruimtelijke ontwikkeling alleen mogelijk gemaakt mag worden als er voldoende draagvlak is. Wij verwijzen in dit verband naar een uitspraak van 21 februari 2018 van de AbRvS (ECLI:NL: RVS:2018:616).

3 Inhoudelijke reactie op zienswijzen

Nr.	Samenvatting zienswijze	Reactie gemeente
1	Gasunie	
a	Verzocht wordt om als voorwaarde bij de vergunning op te nemen dat een strook van 5 m aan weerszijden van het hart van de leiding vrij dient te blijven van bebouwing.	Deze voorwaarde wordt in de vergunning opgenomen
b	Verzocht wordt om onderstaande tekst als voorwaarde op te nemen: <i>De gastransportleiding moet zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 24 uur bereikbaar zijn voor onderhoud- en reparatiewerkzaamheden. De beheerder van het zonnenveld zal volledige medewerking verlenen om dit mogelijk te maken, ook wanneer het nodig is om delen van de installatie tijdelijk te verwijderen.</i>	Deze tekst wordt als voorwaarde in de vergunning opgenomen.
c	Het zonnepark kan de kathodische bescherming (KB) van de gastransportleiding beïnvloeden. Uit een nog aan te leveren berekening moet blijken dat wordt voldaan aan de NEN 3654 en dat er geen ontoelaatbare externe beïnvloeding op het KB wordt veroorzaakt.	In opdracht van Zonel wordt deze berekening uitgevoerd. Voordat de werkzaamheden worden uitgevoerd zal hierover afstemming plaatsvinden met de Gasunie.
2	Zienswijze 2	
	Op 8 juli 2019 heeft een aantal bewoners van de Broekstraat en Dorpsstraat een onderhoud gehad met de initiatiefnemers van Zonel Energy en voorzitter van de leefbaarheidsgroep. Naar aanleiding van dit onderhoud is op 17 juli 2019 een nader veldonderzoek verricht. Door partijen is afgesproken dat de grondwal, gezien vanaf de Broekstraat en Dorpsstraat, word verhoogd van 1,5 m naar 3,5 m. Daarnaast komt er op de wal een groen blijvende bosschage van 1 a 1,5 m hoog. Verder wordt de berg grond die aan de linkerzijde van Kampbroek 5 ligt 2 m afgegraven. Aan de achterzijde van het bedrijf wordt een groenblijvende haag geplant van 2 m hoog. Op deze wijze wordt het park voldoende aan het zicht onttrokken.	Wij kunnen instemmen met de afspraken die tussen Zonel en de betreffende omwonenden zijn gemaakt. Naar aanleiding daarvan is het landschappelijk inpassingsplan aangepast. Realisatie en instandhouding van het inpassingsplan wordt als voorschrift aan de omgevingsvergunning verbonden.
3	Zienswijze 3	
a	Over dit plan is niet goed nagedacht. Reclamanten wijzen op de zonneladder en vragen zich af waarom de daken op	Wij zijn voorstander van het realiseren van zonnepanelen op daken. Om te kunnen voldoen aan onze

	Bijsterhuizen nog niet zijn vol gelegd en waarom er nog geen geluidswal langs de A50 is gemaakt, bedekt met zonnepanelen.	duurzaamheidsambities is echter ook behoefte aan grootschalige zonneparken. Wij verwijzen verder naar de thematische beantwoording van zienswijzen onder paragraaf 2.1 en 2.2
b	Het ontbreekt aan een langetermijnvisie voor dit gebied. Met de aanleg van dit zonnepark wordt het onmogelijk om aan deze zijde van het dorp woningbouw te realiseren, of om een verbinding te maken met het park De Groene Heuvels.	Het is niet zo dat de aanleg van het zonnepark andere plannen belemmert. Het buitengebied is in principe niet de plek om woningbouw te realiseren. Het provinciaal beleid staat dit ook niet toe. Plannen voor een 'verbinding' met de Groene Heuvels -in wat voor vorm dan ook- zijn ook niet aan de orde.
4	Zienswijze 4	
a	De A50 geeft al veel overlast (geluid, fijnstof). Met een noordoostenwind is er veel geluidsoverlast van de snelweg. Door het geluidreflecterende zonnepark valt zeker een geluidstoename te verwachten.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.6.
b	Een industrieel park met een omvang van 11 ha zal het landschap bederven. Een park van deze omvang op 450 m van de bebouwde kom van het dorp met een omvang van nog geen 25 ha is buiten verhouding.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.4.
c	Als burgers zijn reclamanten niet betrokken bij de realisatie van het park. Geen informatie van de aanvrager, gemeente of LBG. Door Zonel is zelfs gesteld dat men het betreunde dat het plan was uitgelekt. Dat is geen burgerparticipatie en dit leidt niet tot draagvlak binnen de gemeenschap.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.5 en 2.7.
5	Zienswijze 5	
a	Het park is te groot, 11 ha en 52.000 zonnepanelen staat niet in verhouding tot de omvang van de kern Hernen (nog geen 25 ha).	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.4.
b	Het park ligt op 450 m van de bebouwde kom. Dit zonnepark is te vergelijken met een grootschalig bedrijventerrein. In de zonneladder voor duurzame verstedelijking staat dat een zonnepark niet binnen bestaand stedelijk gebied gebouwd mag worden. Er is geen rekening gehouden met de ligging van de woonhuizen. Hernen is gebouwd op een zandduin van 7-10 m. De hoog liggende huizen kijken bovenop de panelen.	De vergelijking met een grootschalig bedrijventerrein gaat niet op. De ruimtelijke effecten van een bedrijventerrein zijn veel groter. Denk aan vervoersbewegingen, industrielawaai, etc. De ruimtelijke gevolgen van het zonnepark beperken zich tot een gewijzigd landschapsbeeld. Mede als gevolg van de hoogteverschillen in Hernen zal een aantal omwonenden inderdaad zicht hebben op het zonnepark. Om de

		gevolgen voor het landschap te verminderen is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld. Wij zijn van oordeel dat dit inpassingsplan voldoende maatregelen bevat om de gevolgen voor het landschap en de omwonenden te verzachten.
c	Het woongenot en de leefbaarheid zullen afnemen. Dit zal resulteren in een daling van de waarde van de woningen.	Voor de gevolgen voor de omgeving, woongenot en leefbaarheid verwijzen wij naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.4. Daar waar belanghebbenden het gevoel hebben dat zij daadwerkelijk benadeeld zijn en planschade leiden, is er de mogelijkheid om planschade te claimen. Dit kan binnen 5 jaar na het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning.
d	Het zonnepark zal veel impact hebben op de leefbaarheid en de landschappelijke kwaliteit van het dorp. Nu nog ligt Hernen in een wijds landschappelijk gebied, dit uitzicht wordt bedorven door het zonnepark. Het is een ecologisch waardevol gebied, de leefomgeving van de das en de kamsalamander. Ook vogels zullen worden verjaagd door de zonnepanelen.	Voor de gevolgen voor de omgeving, woongenot en leefbaarheid verwijzen wij naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2. Voor het project is een oriënterend onderzoek uitgevoerd naar beschermde flora en fauna. In het rapport wordt ingegaan op de aanwezige flora en fauna in en rond het plangebied. Hieruit blijkt inderdaad dat de das en kamsalamander kunnen voorkomen in de (omgeving van) het plangebied. De beoogde ontwikkelingen hebben volgens het onderzoeksrapport echter geen negatieve gevolgen voor deze en andere beschermde soorten. Het aspect ecologie vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van de beoogde ontwikkeling.
e	De maat is vol. Inwoners van Hernen hebben binnen de gemeente Wijchen al de meeste overlast van de A50. Nu wordt men ook nog opgezaald met een zonnepark.	Hoewel wij begrip hebben voor de hinder die de inwoners van Hernen ondervinden van de A50 staat deze problematiek los van de komst van het zonnepark. Het plan is beoordeeld aan de hand van de relevante beleidskaders. Uit de ruimtelijke onderbouwing blijkt dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening. Om die reden is besloten om medewerking te verlenen aan het plan.
f	Het dorp ervaart alleen de lasten, niet de lusten. De inwoners kunnen niet meeprofiteren, terwijl dit een randvoorwaarde zou moeten zijn.	Inwoners van Hernen kunnen wel degelijk meeprofiteren. Zij kunnen rechtstreeks participeren in het zonnepark. Daarnaast levert Zonel een financiële bijdrage, in de vorm van een

		gebiedsfonds.
g	Reclamanten zijn niet geïnformeerd over de komst van dit zonnepark.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.5.
6	Zienswijze 6	
a	Er is onvoldoende onderzoek verricht naar alternatieve locaties. Gedacht kan worden aan zonnepanelen op daken van bedrijfspanden, of een geluidswal bij de A50 voorzien van zonnepanelen.	Wij zijn voorstander van het realiseren van zonnepanelen op daken. Om te kunnen voldoen aan onze duurzaamheidsambities is echter ook behoefte aan grootschalige zonneparken. Wij verwijzen verder naar de thematische beantwoording van zienswijzen onder paragraaf 2.1 en 2.2
b	Op de weilanden nabij de Flerdeweg te Hernen is voldoende ruimte. Hier wonen beduidend minder mensen die overlast zouden ondervinden. Reclamanten wijzen op het feit dat de voorzitter van de Leefbaarheidsgroep hier woonachtig is. Zonder hem te beschuldigen wijzen zij erop dat dit wellicht een reden is om dit plan te ondersteunen.	Het voorliggende plan is geen plan van de gemeente, maar van een ontwikkelende partij. Iedereen mag een plan indienen. Los van de vraag of er andere locaties zijn die in de ogen van reclamant beter geschikt zijn, moeten wij een oordeel geven over het gevraagde plan op deze locatie. Zie ook de thematische beantwoording onder 2.2. Wij zijn van mening dat deze locatie ruimtelijk aanvaardbaar is. De opmerkingen over de voorzitter van de leefbaarheidsgroep betreffen persoonlijke opvattingen van reclamant. Wij nemen deze opmerkingen voor kennisgeving aan.
c	Er zijn ook andere manieren om de panelen te plaatsen. Waarom worden de panelen geplaatst op 1,85 m hoog?	Belangrijkste voorwaarde voor toepassing van zonne-energie is dat er geen belemmeringen (schaduwvorming) zijn. Zonel kiest ervoor om de panelen in oost-west opstelling te plaatsen. Hierdoor kunnen er meer panelen geplaatst worden. De uiteindelijke zonne-opbrengst van het park is hierdoor hoger. Een oost-west opstelling is ook gewenst omdat de productie van de zonnestroom veel gelijkmatiger over de dag geleverd wordt en grote pieken uitblijven.
d	Het zonnepark is van ongekeerde omvang, zonder dat de gemeente Wijchen deugdelijk beleid heeft vastgesteld. Het college probeert het plan er doorheen te drukken door het plan als 'pilot' te bestempelen. Reclamanten zijn van mening dat het plan, gelet op de omvang, niet als pilot kan worden aangemerkt.	Het is voor de gemeente Wijchen de eerste aanvraag voor een grootschalig zonnepark. In die zin kan worden gesproken van een 'pilot'. In paragraaf 2.3 gaan wij in op het bezwaar over het ontbreken van een beleidskader.

e	Reclamanten omarmen duurzaamheid, maar zien dit plan vooral als een zoveelste reddingspoging voor het agrarische bedrijf aan Kampbroek 5.	Dit is een persoonlijke opvatting van reclamant. Dat het plan bijdraagt aan het verbeteren van de financiële situatie van de eigenaar van de gronden is een bijkomend gevolg. Financiële overwegingen zijn voor ons geen reden om wel of geen medewerking te verlenen aan plannen. Beoordeeld wordt of sprake is van een goede ruimtelijke ordening.
f	Het bestemmingsplan dient te worden aangepast van agrarische naar bedrijfsmatige bestemming. Wat gebeurt er als het plan geen doorgang vindt, of tussentijds wordt beëindigd? Dat zou betekenen dat er op het perceel een industrieterrein gerealiseerd zou kunnen worden.	Het bestemmingsplan wordt niet gewijzigd. Met de aangevraagde omgevingsvergunning wordt <u>afgeweken</u> van het bestemmingsplan voor dit specifieke project. De onderliggende agrarische bestemming verandert niet. Als het project geen doorgang vindt kan er dus geen industrieterrein worden gerealiseerd.
g	Op verzoek van omwonenden heeft Zonel een proefopstelling geplaatst. Volgens reclamanten is afgesproken dat: <ul style="list-style-type: none"> • De grond waarop het zonnepark gerealiseerd wordt geëgaliseerd dient te worden op ca. 6,5 m + NAP. • Er een grondwal gerealiseerd wordt van minimaal 3,5 m boven maaiveld met hierop groenblijvende beplanting van minimaal 1,5 m hoog. • Er langs de A50 een geluiddempende wal aangebracht wordt met als doel geluidshinder van de A50 te beperken. 	Wij kunnen instemmen met de afspraken die tussen Zonel en de betreffende omwonenden zijn gemaakt. Maar aanleiding daarvan is het landschappelijk inpassingsplan aangepast.
7	Zienswijze 7	
a	Met het plan wordt een precedent gecreëerd. Waarom wordt er in dit geval wel medewerking verleend en in andere gevallen niet? Er is nog geen beleid vastgesteld.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.3.
b	Een zonnepark met een omvang van 11 ha op 450 m van de bebouwde kom is een enorme belasting voor het kleine dorp.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.4.
c	Het klimaatakkoord geeft aan dat eerst daken van bedrijven, huizen, parkeerplaatsen, geluidsschermen en braakliggende terreinen moeten worden benut, alvorens landbouwgronden te benutten.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.2.
d	Reclamanten vragen zich af waar de visie van de gemeente m.b.t. landschapsbeleid is gebleven. Omdat de	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.7. Daar waar belanghebbenden het gevoel

	gemeenteraad wil scoren op het gebied van klimaat en duurzaamheid, worden de inwoners van Hernen opgezadeld met een hypermodern en foeilelijk zonnepark. De waarde van het huis van reclamanten zal dalen.	hebben dat zij daadwerkelijk benadeeld zijn en planschade leiden, is er de mogelijkheid om planschade te claimen. Dit kan binnen 5 jaar na het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning.
e	In plaats van een wijds uitzicht hebben reclamanten straks een uitzicht op 52.000 zonnepanelen.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.4.
8	Zienswijze 8	
	Deze zienswijze is gelijk aan zienswijze 5. Voor de beantwoording wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 5.	
9	Zienswijze 9	
a	Reclamanten wonen pal tegen de A50. Vooral bij noordoostenwind is de geluidsbelasting zeer hoog. Daar waar het zonnepark staat zal het geluid versterkt worden. Ook door Peutz kan niet worden gegarandeerd dat het geluid niet wordt versterkt. In combinatie met de verwachte verkeerstoeename (30%) zal het zonnepark leiden tot een flinke vergroting van de overlast.	Wij verwijzen verder naar de thematische beantwoording van zienswijzen onder paragraaf 2.6.
b	Het zonnepark levert in geen enkel opzicht een positieve bijdrage aan de leefbaarheid van Hernen en het omliggende landschap	Wij verwijzen verder naar de thematische beantwoording van zienswijzen onder paragraaf 2.4.
c	De zonneladder is niet toegepast. Er zijn nog zoveel mogelijkheden voor zonnepanelen op vuilstort, geluidsschermen en industrieterreinen. Nu is het alsof er een industrieterrein wordt gerealiseerd van liefst 11 ha, op nog geen 600 m van de bebouwde kom (25 ha). Dit is buiten elke verhouding. Een plan van deze omvang hoort binnen een dorp besproken te worden. Reclamanten zijn niet tijdig geïnformeerd, niet door de initiatiefnemer, niet door de gemeente en niet door de Leefbaarheidsgroep.	Wij verwijzen verder naar de thematische beantwoording van zienswijzen onder paragraaf 2.1 , 2.2 en 2.5.
e	Gelet op de 108 handtekeningen die in december 2018 aan het college zijn aangeboden, is er geen draagvlak voor het plan.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.7.
f	De gemeente heeft besloten dat er in totaal 30 ha aan zonneparken moeten komen binnen de gemeente. Hierbij wordt echter niet gekeken naar de gevolgen voor de omgeving.	Er wordt wel degelijk gekeken naar de gevolgen voor de omgeving. Door de aanleg van zonneparken verandert het landschap. Dat brengt de tijd en keuzes voor duurzame energie met zich mee. Doelstelling is wel om ontwikkelingen op

		<p>een passende manier in het landschap op te nemen. Om de gevolgen voor het landschap te verminderen is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld. Wij zijn van oordeel dat dit inpassingsplan voldoende maatregelen bevat om de gevolgen voor het landschap en omwonenden te verzachten. Wij verwijzen verder naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.4.</p>
10	Zienswijze 10	
	<p>Deze zienswijze is gelijk aan zienswijze 5. Voor de beantwoording wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 5.</p>	
11	Zienswijze 11	
a	<p>Het park is te groot, 11 ha en 52.000 zonnepanelen staat niet in verhouding tot de omvang van de kern Hernen (nog geen 25 ha).</p>	<p>Wij verwijzen verder naar de thematische beantwoording van zienswijzen onder paragraaf 2.4.</p>
b	<p>De zonneladder is niet toegepast. Er zijn nog zoveel mogelijkheden voor zonnepanelen op vuilstort, geluidsschermen en industrieterreinen.</p>	<p>Wij zijn voorstander van het realiseren van zonnepanelen op daken. Om te kunnen voldoen aan onze duurzaamheidsambities is echter ook behoefte aan grootschalige zonneparken. Wij verwijzen verder naar de thematische beantwoording van zienswijzen onder paragraaf 2.1 en 2.2</p>
c	<p>Alleen Zonel en de eigenaar van de gronden worden er beter van. De dorpsbewoners worden opgezadeld met een bedorven landschap door een industrieel megapark met 52.000 zonnepanelen, dat totaal niet in de omgeving past</p>	<p>Dit is een persoonlijke opvatting van reclamant. Dat het plan bijdraagt aan het verbeteren van de financiële situatie van de eigenaar van de gronden is een bijkomend gevolg. Financiële overwegingen zijn voor ons geen reden om wel of geen medewerking te verlenen aan plannen. Beoordeeld wordt of sprake is van een goede ruimtelijke ordening.</p>
d	<p>Reclamanten zijn niet tijdig geïnformeerd, niet door de eigenaar of initiatiefnemer, niet door de gemeente en niet door de Leefbaarheidsgroep. In 2018 lag het plan al bij de gemeente. Pas op 8 april werden de dorpsbewoners uitgenodigd voor een informatieavond. Op deze avond is alleen Zonel aan het woord geweest en is het plan gepresenteerd. Reclamanten is nooit de kans geboden om mee te praten.</p>	<p>Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.5.</p>
e	<p>Reclamanten betreuren dat een raadslid</p>	<p>Mocht er een uitspraak gedaan door een</p>

	sprak over 'not in my backyard'. Begrijpt de gemeente niet dat de A50 dwars door Hernen loopt? Bij het zonnepark is geen rekening gehouden met extra geluidsbelasting. Reclamanten wijzen voorts op het lawaai bij een zware hagelbui en schittering na een regenbui.	raadslid dan is deze voor zijn/haar rekening. Zoals aangegeven hebben wij begrip voor de overlast die men in Hernen ondervindt van de A50. Naar geluidsbelasting en reflectie is onderzoek gedaan door bureau Peutz. Uit de onderzoeken blijkt dat er geen sprake is van een significante toename van geluidhinder. Ook van hinder door reflectie is geen sprake. Zie de thematische beantwoording onder 2.6.
12	Zienswijze 12	
a	Reclamanten zijn overdonderd door het plan voor dit enorme zonnepark dat bijna zo groot is als de helft van de bebouwde kom.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.4, waarin wordt ingegaan op de ruimtelijke gevolgen van het project.
b	Hernen ligt aan de A50 die al veel overlast veroorzaakt. Er wordt weinig tot geen informatie gegeven over eventuele extra geluidsoverlast door het plaatsen van de zonnepanelen.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.6.
c	Hernen is een landelijk dorp met veel natuur. Een zonnepark verstoort sterk het natuurlijke karakter van het dorp.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.4, waarin wordt ingegaan op de ruimtelijke gevolgen van het project.
d	Vanuit de gemeente is te weinig onderzoek verricht naar andere mogelijkheden. In de afgelopen jaren zijn de nodige nieuwe woningen bijgebouwd die de leefbaarheid van Hernen vergroten. Het zonnepark zou de leefbaarheid aantasten.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.2.
e	Inwoners van Hernen zijn slechts summier en niet op tijd geïnformeerd. De informatieavond op 8 april was een planpresentatie van Zonel. De inwoners van Hernen zijn niet betrokken bij de planvorming. Vanuit de samenleving is geen draagvlak gecreëerd.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.5.
13	Zienswijze 13	
a	Reclamanten wonen op nog geen 450 m van het zonnepark. Hun weidse uitzicht verdwijnt en het landschap wordt bedorven door 52.000 zonnepanelen. Het zonnepark is lelijk, zal reflectie geven van zonlicht, koplampen van auto's en bij regen reflecteren als een spiegel.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.4, waarin wordt ingegaan op de ruimtelijke gevolgen van het project.
b	De verwachting is dat het plan leidt tot vermindering van de waarde van de woning van reclamanten.	Daar waar belanghebbenden het gevoel hebben dat zij daadwerkelijk benadeeld zijn en planschade leiden, is er de

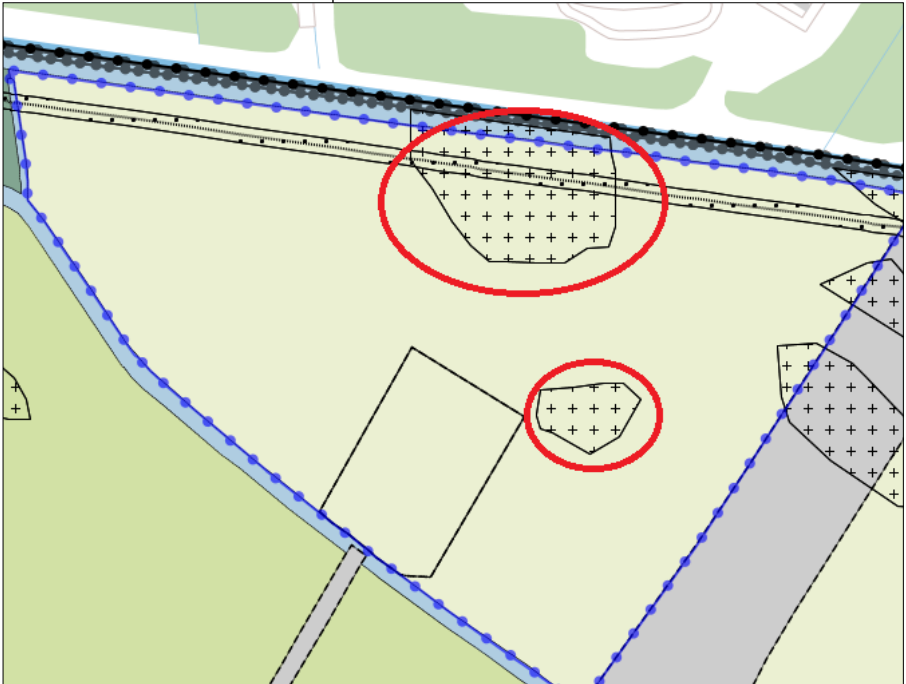
		mogelijkheid om planschade te claimen. Dit kan binnen 5 jaar na het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning.
c	De geluidsbelasting zal toenemen. Panelen reflecteren het verkeerslawaaï. Het onderzoeksrapport van Peutz neemt geen meteorologische invloeden en adsorptie door bodem en vegetatie mee. De leefbaarheid wordt ernstig geschaad.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.6.
d	Reclamanten zijn niet tijdig geïnformeerd, niet door de eigenaar of initiatiefnemer, niet door de gemeente en niet door de Leefbaarheidsgroep. Alleen in de Wegwijs zagen zij een onduidelijke melding. De gemeente is zeer nalatig geweest. Dat in de krant te lezen viel dat betreurd werd dat het plan was uitgelekt laat zien hoe er is omgegaan met burgerparticipatie.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.5.
14	Zienswijze 14	
a	Reclamanten zijn overdonderd door het plan voor dit zonnepark dat bijna zo groot is als de helft van de bebouwde kom. Dit is buiten proporties.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.4, waarin wordt ingegaan op de ruimtelijke gevolgen van het project.
b	Hernen ligt aan de A50 die al veel overlast veroorzaakt. Vooral bij noordoostenwind is de geluidsbelasting zeer hoog. Daar waar het zonnepark staat zal het geluid versterkt worden.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.6.
c	Het zonnepark ligt te dicht tegen de bebouwde kom. Het tast de leefbaarheid aan, het dorp heeft er niets aan en ervaart alleen de overlast.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.4, waarin wordt ingegaan op de ruimtelijke gevolgen van het project.
d	Met aan zonnepark van deze omvang wordt het landschap bedorven. Onderzoek eerst de mogelijkheden voor een geluidswal bij de A50, in combinatie met zonnepanelen. Zo wordt natuur en landschap bespaard. Ook vinden reclamanten het schandelijk dat Bijsterhuizen niet wordt vol gelegd.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.1, 2.2 en 2.4.
e	Het dorp is niet op tijd geïnformeerd door initiatiefnemer of de gemeente. De informatieavond op 8 april was een planpresentatie van Zonel. De gemeente en de Leefbaarheidsgroep hebben geen informatie verstrekt.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.5.
f	De handtekeningenactie van december 2018 heeft geen reactie van de gemeente opgeleverd. Als burgers zijn reclamanten	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.7.

	niet betrokken bij het plan. Er is geen draagvlak gecreëerd.	
15	Zienswijze 15	
a	Reclamanten zijn overdonderd door het plan voor dit zonnepark dat bijna zo groot is als de helft van de bebouwde kom. Dit is buiten proporties.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.4
b	Hernen ligt aan de A50 die al veel overlast veroorzaakt. Vooral bij noordoostenwind is de geluidsbelasting zeer hoog. Daar waar het zonnepark staat zal het geluid versterkt worden. Ook is geen onafhankelijk onderzoek verricht naar mogelijke weerkaatsing van zonlicht.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.6.
c	Van belang is dat er draagvlak wordt gecreëerd bij aan- en omwonenden van het park. Communicatie en participatie zijn belangrijke thema's in de huidige maatschappij.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.5 en 2.7.
d	Onderzoek eerst de mogelijkheden voor een geluidswal bij de A50, in combinatie met zonnepanelen. Zo wordt natuur en landschap bespaard. Ook vinden reclamanten het schandalig dat Bijsterhuizen niet wordt vol gelegd.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.1, 2.2 en 2.4.
e	Het dorp is niet op tijd geïnformeerd door initiatiefnemer of de gemeente. De informatieavond op 8 april was een planpresentatie van Zonel. De gemeente en de Leefbaarheidsgroep hebben geen informatie verstrekt.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.5.
f	De handtekeningenactie van december 2018 heeft geen reactie van de gemeente opgeleverd. Als burgers zijn reclamanten niet betrokken bij het plan. Er is geen draagvlak gecreëerd.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.7.
16	Zienswijze 16	
	Deze zienswijze is gelijk aan zienswijze 14. Voor de beantwoording wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 14.	
18-26	Zienswijze 18 t/m 26	
a	Reclamant begrijpt niet dat het ontwerpbesluit voor een plan met een dergelijke impact in de vakantieperiode ter inzage wordt gelegd. Het vermoeden bestaat dat dit bewust is gebeurd.	De suggestie dat het ontwerpbesluit bewust in de vakantieperiode ter inzage is gelegd betreuren wij. De stukken hebben van 4 juli t/m 14 juli 2019 ter inzage gelegen. Volgens de

		voorgeschreven periode van 6 weken, waarin iedereen redelijkerwijs kennis heeft kunnen nemen van het ontwerpbesluit en voldoende tijd heeft gehad om een zienswijze in te dienen.
b	Het zonnepark wordt op nog geen 450 m gesitueerd van het dorp. Reclamant zal rechtstreeks nadelige gevolgen ondervinden van het project.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.4.
c	Reclamant begrijpt dat de gemeente Wijchen een bijdrage moet leveren om te werken aan een energiezuinige samenleving. Het ontbreekt echter aan nut een noodzaak voor de aanleg van een zonnepark aan de Kampbroek. Volgens het Energieplan op hoofdlijnen is de ambitie om 30 ha aan zonnevelden aan te leggen. Onduidelijk is waarom deze 30 ha nodig is en hoe dit zich verhoudt tot een goede ruimtelijke ordening. In het kader van een goede ruimtelijke ordening zal ook onderzoek moeten worden gedaan naar minder verregaande alternatieven. Denk aan zonnepanelen op (bedrijfsgebouwen). Verwezen wordt naar de motie Dik-Faber. Reclamant verwijst ook naar het beleid van de provincie. Het feit dat de provinciale omgevingsvisie ter plaatse ruimte biedt, betekent niet dat op lokaal niveau geen afweging gemaakt hoeft te worden.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.1
d	Er is geen concreet beleid vastgesteld. Volgens het Energieplan zal er nog een beleidsplan en vlekkenkaart worden opgesteld voor zonnevelden. Nu er nog geen beleidskader is, vraagt dit om een extra zorgvuldige onderbouwing. Op zijn minst moet een onderbouwing op lokaal niveau ten grondslag liggen aan het besluit. Deze ontbreekt. Reclamant krijgt het gevoel dat het subsidieargument een belangrijke rol speelt om het plan onder de noemer 'pilot' snel te realiseren.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.3. Het is voor de gemeente Wijchen de eerste aanvraag voor een grootschalig zonnepark. In die zin kan worden gesproken van een 'pilot'. Zonel heeft ervoor gekozen om een zonnepark aan te vragen met een langere instandhoudingstermijn dan 10 jaar. Eén van de redenen hiervoor is dat men dan in aanmerking kan komen voor een SDE+ subsidie. Deze is van belang voor de financiële uitvoerbaarheid van het project.
e	Het plan betreft een particulier initiatief en is op winst gericht. Het plan is ingegeven door commerciële uitgangspunten van de eigenaar van de gronden en de initiatiefnemer van het plan.	Wij nemen deze opmerkingen voor kennisgeving aan. Uiteraard heeft de ontwikkelaar ook een economisch belang bij dit project. Dat is legitiem. Het wordt pas een probleem wanneer het streven naar financieel gewin in strijd is met een goede ruimtelijke ordening.
f	Reclamant kan de locatiekeuze niet volgen.	Wij verwijzen naar de thematische

	Binnen de gemeente zijn betere locaties denkbaar dan de Kampbroek. Verwezen wordt naar een uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 23 januari 2019. Bijsterhuizen is een goed alternatief. Hier is genoeg ruimte voor zonnepanelen. En anders had onderzoek moeten worden gedaan naar andere locaties in bestaand stedelijk gebied. Dit zou niet ten koste gaan van landbouwgrond. Ook is het vreemd dat gekozen is voor een locatie grenzend aan een gebied dat is aangewezen als ecologische verbindingzone/groene ontwikkelzone.	beantwoording onder paragraaf 2.2.
g	Het project wordt aangemerkt als een 'pilot'. Waarom is er niet voor gekozen om de vergunning te verlenen voor bepaalde tijd? Het lijkt erop dat gekoerst is op een vergunning waarmee initiatiefnemer aanspraak kan maken op een SDE+ subsidie.	Het is voor de gemeente Wijchen de eerste aanvraag voor een grootschalig zonnepark. In die zin kan worden gesproken van een 'pilot'. Zonel heeft ervoor gekozen om een zonnepark aan te vragen met een langere instandhoudingstermijn dan 10 jaar. Eén van de redenen hiervoor is dat men dan in aanmerking kan komen voor een SDE+ subsidie. Deze is van belang voor de financiële uitvoerbaarheid van het project.
h	Mede door de werkwijze van initiatiefnemer en gemeente is het draagvlak zeer beperkt. Reclamant is niet betrokken bij het plan, maar heeft 'per ongeluk' kennisgenomen van het plan. Verwezen wordt naar de petitie die is aangeboden. Deze is ondertekend door 110 bewoners. Het ontbreken van draagvlak is onvoldoende meegenomen in de belangenafweging.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.5 en 2.7.
i	Ten onrechte heeft geen m.e.r.-beoordeling plaatsgevonden. Volgens reclamant val het project onder meerdere activiteiten van het Besluit m.e.r.	Wij verwijzen naar de uitspraak van 14 augustus 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:2770). Kern van de uitspraak is dat een zonnepark niet valt onder één van de categorieën uit de bijlage bij het Besluit mer. Voor een zonnepark geldt in principe geen MER-plicht.
j	Het plan is in strijd met de ladder voor duurzame verstedelijking. Het project is ten onrechte niet aangemerkt als stedelijke ontwikkeling.	De ladder is niet van toepassing. Uit overweging 6.2 van de uitspraak van 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1724, blijkt dat de Afdeling diverse voorzieningen op het gebied van energieopwekking en -distributie niet als stedelijke ontwikkeling heeft aangemerkt. Genoemd worden: een hoogspanningsverbinding, een windturbinepark en een

		<p>transformatorstation. Naar het oordeel van de Afdeling is er geen aanleiding voor een andere benadering met betrekking tot een zonnepark, dat naar zijn aard niet wezenlijk verschilt van een windturbinepark. Daarbij neemt de Afdeling in aanmerking dat een zonnepark, net als een windturbinepark, zich bij uitstek niet goed leent om binnen bestaand stedelijk gebied te worden gerealiseerd. De toepasselijkheid van de ladder voor duurzame verstedelijking op een dergelijke voorziening zou daarentegen juist tot gevolg hebben dat het bevoegde bestuursorgaan telkens zou moeten motiveren waarom deze voorziening niet binnen bestaand stedelijk gebied kan worden voorzien. Dit vindt de Afdeling in het licht van het doel en de strekking van de ladder voor duurzame verstedelijking een onlogische consequentie.</p>
<p>k</p>	<p>Het plan is in strijd met de Structuurvisie Wijchen en het landschapsontwikkelingsplan. Het gebied is bestempeld als grootschalige ontwikkeling landbouw resp. de Waalkom. De openheid wordt als waardevol bestempeld. Onvoldoende is onderbouwd waarom wordt afgeweken van de structuurvisie. Waarom prevaleert het belang van een zonnepark boven het bieden van ruimte voor de agrarische sector?</p>	<p>Wij verwijzen naar paragraaf 3.3.1 van de ruimtelijke onderbouwing. In de structuurvisie is geen specifiek beleid opgenomen voor duurzame energie. Wel blijkt uit de structuurvisie dat aan de gronden in het projectgebied geen specifieke landschappelijke en ecologische waarden zijn toegekend. Dit wordt mede ondersteund door de geldende bestemming 'Agrarisch' zonder specifieke waarden die ter plaatse geldt. Het gebied is duurzaam beschikbaar voor grootschalige landbouw. Daarmee staat de structuurvisie niet in de weg aan de beoogde ontwikkeling. Paragraaf 3.3.2 gaat in op het LOP. Uitgangspunt van het LOP is een vitaal platteland met ontwikkelingsmogelijkheden op het gebied van landbouw, recreatie, ontgrondingen, nieuwe landgoederen en eventueel nieuwe vormen van energie, mits de ontwikkeling geen onevenredige aantasting van het landschap tot gevolg heeft. In de landschappelijke inpassing is nader aangegeven welke beplanting is toegepast om het zonnepark in te passen, in aansluiting op de beplantingsvoorkeuren uit het LOP voor de Waalkommen.</p> <p>De openheid die het kommengebied kenmerkt, is in het projectgebied in mindere mate aanwezig door de ligging direct ten zuiden van Recreatiepark De</p>

		Groene Heuvels. Dit wordt ondersteund door het ontbreken van de aanduiding 'waardevol open gebied' in de Omgevingsverordening Gelderland.
i	De landschappelijke inpassing is onvoldoende gewaarborgd. Onduidelijk is welk document geldt als landschappelijk inpassingsplan. Ook is er onduidelijkheid over de grondwal. Bij het inpassingsplan is bovendien uitgegaan van de verkeerde NAP-waarde. Onduidelijk is hoe rekening is gehouden met de landschappelijke inpassing t.a.v. bovenwoningen in de dorpskern.	In overleg met omwonenden is het landschappelijk inpassingsplan aangepast. Realisatie en instandhouding van het inpassingsplan is als voorschrift aan de omgevingsvergunning verbonden. De omgevingsvergunning wordt op dit onderdeel aangepast. Mede als gevolg van de hoogteverschillen in Hernen zal een aantal omwonenden inderdaad zicht hebben op het zonnepark. Wij zijn van dat het landschappelijk inpassingsplan voldoende maatregelen bevat om de gevolgen voor het landschap en de omwonenden te verzachten. Over de NAP-waarden: in paragraaf 2.3 van de ruimtelijke onderbouwing wordt ingegaan op het hoogteverschil ter plaatse. Hier is ook een kaartfragment opgenomen uit het Actueel Hoogtebestand Nederland (www.ahn.nl). De stelling dat is uitgegaan van verkeerde NAP-gegevens kunnen wij niet volgen.
j	Een aanvraag om omgevingsvergunning moet zien op alle onlosmakelijke activiteiten. Om het project te kunnen uitvoeren moet de grond geëgaliseerd worden. Ten onrechte is aan deze vergunningplichtige activiteit voorbijgegaan.	Voor een deel van het projectgebied geldt op grond van het onderliggende bestemmingsplan een archeologische dubbelbestemming. Zie onderstaand kaartfragment:

		<p>Op grond van artikel 28.3.1 van de planregels van het bestemmingsplan buitengebied geldt een vergunningplicht voor het uitvoeren van grondwerkzaamheden, zoals afgraven, egaliseren, frezen, scheuren van grasland, diepploegen, aanbrengen van oppervlakteverhardingen, aanleg van drainage, verwijderen van funderingen en aanleg of rooien van bos, boomgaard, boom- of fruitteelt of diepwortelende beplanting.</p> <p>Op beperkte delen van het perceel is deze vergunningplicht van toepassing. De constatering van de indiener van de zienswijze dat een omgevingsvergunning voor de activiteit 'werk of werkzaamheden uitvoeren' noodzakelijk is, is dan ook terecht.</p> <p>Deze activiteit is ten onrechte niet aangevraagd door de aanvrager. Naar aanleiding van de zienswijze heeft aanvrager een wijziging van de aanvraag ingediend, waarbij de activiteit 'werk of werkzaamheden uitvoeren' alsnog is aangevraagd. Wij achten deze wijziging van de aanvraag akkoord omdat het een ondergeschikte wijziging betreft. De activiteit heeft namelijk slechts betrekking op een beperkt deel van het terrein en het Archeologisch rapport dat noodzakelijk is voor de beoordeling van de activiteit 'werk of werkzaamheden uitvoeren' maakte reeds integraal onderdeel uit van de aanvraag en heeft daarnaast ook gedurende de gehele terinzagelegging ter inzage geleden.</p> <p>Artikel 28.3.3 bepaalt dat de vergunning kan worden verleend, als is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden aangetast. Dit moet blijken uit een rapport dat bij de aanvraag moet worden ingediend. In opdracht van initiatiefnemer is een bureau- en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd dat bij de aanvraag is gevoegd. Dit rapport maakte onderdeel uit van de oorspronkelijke aanvraag en heeft ook gedurende de gehele terinzagelegging van het ontwerpbesluit ter inzage gelegen. Uit het rapport volgt dat de archeologische waarden niet worden aangetast. De vergunning voor de activiteit 'werk of werkzaamheden uitvoeren' kan dus worden verleend. In de definitieve omgevingsvergunning wordt deze</p>
--	--	--

		<p>activiteit meegenomen.</p> <p>Overigens gaat het Archeologisch rapport ervan uit dat het mede als "archeologie" aangewezen gebied een omvang heeft van 5,5 ha. Dit is niet juist. Het mede als "archeologie" aangewezen gebied binnen het plangebied is ca 0,8 ha groot.. Gelet op de grootte van het zonnepark (9 ha aan zonnepanelen) betreft dit een ondergeschikt deel.</p> <p>Volgens vaste rechtspraak is het niet meer toegestaan om na het ter inzage leggen van de aanvraag en het ontwerpbesluit de aanvraag nog te wijzigen en aan te vullen, tenzij derden door de wijziging van de aanvraag niet zijn benadeeld dan wel de wijziging van ondergeschikte aard is. In dit geval is de activiteit 'werk of werkzaamheden uitvoeren' niet aangevraagd en heeft dit aspect dan ook geen onderdeel uitgemaakt van het ontwerpbesluit dat ter inzage heeft gelegen. Wij menen evenwel dat in dit specifieke geval het ontwerpbesluit niet opnieuw ter inzage hoeft te worden gelegd, omdat derden door het alsnog aanvragen van de activiteit 'werk of werkzaamheden uitvoeren' niet zijn benadeeld. Hierbij wijzen wij op het volgende. Tijdens de gehele terinzagelegging van het ontwerpbesluit heeft het Archeologisch rapport ter inzage gelegen. Eenieder heeft inzage kunnen hebben gehad in het rapport. Eenieder heeft in zijn of haar zienswijze aandacht kunnen vragen voor het aspect archeologie dan wel dat hier een specifieke toestemming voor had moeten worden aangevraagd. Van alle zienswijzen die zijn ontvangen heeft één indiener terecht op dit gebrek van het ontwerpbesluit gewezen. De indiener van de zienswijze heeft hierbij niet betoogd dat deze activiteit niet alsnog zou kunnen worden vergund. Volgens ons zijn die er ook niet. Uit het rapport volgt immers dat de vergunning kan worden verleend. Ten overvloede wijzen wij erop dat overigens uitsluitend sprake is van een beperkt oppervlakte dat de bestemming archeologie draagt, en waarop het zonnepark gerealiseerd wordt.</p>
k	Reclamant stelt vraagtekens bij het geluidsonderzoek. Dit blijkt uit een	Het geluidsonderzoek is uitgevoerd door Bureau Peutz. Wij hebben de

	<p>onderzoek van Cauberg Huygen (verder: CH). Volgens CH is het onderzoek van Peutz niet controleerbaar en reproduceerbaar, waardoor geen goed oordeel kan worden gevormd van de gevolgen van het plan.</p>	<p>opmerkingen van CH voorgelegd aan Peutz. In reactie op de second opinion door CH stelt Peutz dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recreatiewoningen wel degelijk zijn meegenomen in de beoordeling (verwezen wordt naar de posities 11 t/m 13 uit de tabellen met rekenresultaten); • Woningen aan de oostzijde van de A50 inderdaad niet zijn meegenomen. Deze liggen immers op 400 m afstand, zodat het niet reëel is om deze ook mee te nemen; • Het onderzoek wel degelijk reproduceerbaar is. In de rapportage zijn de technische bijlagen niet meegenomen. Deze zijn echter wel beschikbaar; • Panelen zodanig vlak liggen dat geen sprake zal zijn van aanstraling van de panelen zelf; • Onder 4.2 is inderdaad sprake van een verschrijving; <p>De second opinion door CH leidt volgens Peutz niet tot een andere conclusie. Voor ons geeft de second opinion ook geen aanleiding om de conclusies van het rapport van Peutz in twijfel te trekken.</p>
l	<p>Het is wel degelijk mogelijk dat het project leidt tot een toename van stikstofdepositie. Beoordeeld moet worden of een natuurvergunning is vereist. Dit is noodzakelijk als gevolg van de uitspraak van de ABRvS inzake de PAS. Op dit punt kent het ontwerpbesluit een gebrek.</p>	<p>Als gevolg van de uitspraak van de Afdeling van 29 mei jl. kan geen beroep meer worden gedaan op de PAS. De motivering van het besluit is op dit punt aangepast. Met toepassing van de Aeries Calculator is aangetoond dat per saldo niet meer dan 0,00 mol per hectare per jaar stikstofdepositie op voor stikstofgevoelige habitattypes in Natura 2000-gebieden wordt toegevoegd. De conclusie kan worden getrokken dat significante effecten zijn uitgesloten.</p>
m	<p>Reclamant stelt vraagtekens bij het onderzoek dat door Peutz is uitgevoerd naar de lichtreflectie van het zonnepark. Door Cauberg Heugen (verder: CH) is een second opinion opgesteld. Volgens CH zijn de uitgangspunten van de uitgevoerde berekeningen mbt lichtreflectie niet controleerbaar. Relevante informatie ontbreekt. Niet uitgesloten is dat langer lichthinder optreedt bij meerdere woningen dan nu is gesteld. Ook gelet op richtlijnen die in Duitsland worden gehanteerd.</p>	<p>De second opinion is voorgelegd aan Peutz. Peutz heeft deze voorzien van een reactie. Peutz blijft bij zijn conclusie: realisatie van het zonnepark zal niet leiden tot ontoelaatbare hinder door reflecties op de panelen. De reactie van Peutz is bijgevoegd. Voor ons geeft de second opinion geen aanleiding om de conclusies van het rapport van Peutz in twijfel te trekken.</p>

n	Volstaan is met een quickscan Flora- en faunatoets. Er is geen diepgaand onderzoek verricht naar de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen in de bebouwing van de huismus en de steenuil, de aanwezigheid van een fourageergebied van de steenuil en gebruik van de locatie door de hermelijn, wezel en bunzing.	Door Blom Ecologie is een oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna uitgevoerd. Dit onafhankelijke en deskundige adviesbureau concludeert dat het aspect ecologie geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het project. De noodzaak tot nader onderzoek wordt niet nader onderbouwd. Wij hebben daarom geen redenen om de conclusies van het bureau in twijfel te trekken.
o	Er is geen bodemonderzoek verricht. Ook is geen onderzoek verricht naar de gevolgen van het zonnepanelenpark voor de kwaliteit van de bodem, het bodemleven en de bodemdiversiteit.	De zonnepanelen zijn aan te merken als bouwwerken, geen gebouw zijnde en in het trafostation verblijven geen mensen voor een langere periode (langer dan twee uur). Het zonnepark is dan ook niet aan te merken als een gevoelige functie in het kader van het Besluit bodemkwaliteit. Er bestaat in het kader van de ruimtelijke procedure geen rechtstreekse verplichting voor het uitvoeren van een bodemonderzoek of – sanering.
27	Zienswijze 27	
a	Het park ligt te dichtbij, op 450 m van de bebouwde kom.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.4.
b	Een zonnepark van 11 ha tegen een dorp van nog geen 25 ha is buiten iedere verhouding. Het is een industrieel zonnepark dat niet past naast een ecologisch hoogwaardig gebied.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.4.
c	Agrarische grond en natuurgebied wordt aangetast. Gewezen wordt op alternatieve locaties, zoals Bijsterhuizen. Verwezen wordt naar de zonneladder.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.2.
d	Het kleine landelijke dorp verliest zijn karakter. De leefbaarheid wordt aangetast en het uitzicht wordt bedorven.	Voor de gevolgen voor de omgeving, woongenot en leefbaarheid verwijzen wij naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.4.
e	Reclamanten ondervinden dagelijks al overlast door de A50. Geluidshinder wordt verder versterkt door de komst van het zonnepark.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.6.
f	Het dorp heeft er niets aan. Men ondervindt alleen de lasten.	Inwoners van Hernen kunnen wel degelijk meeprofiteren. Zij kunnen rechtstreeks participeren in het zonnepark. Daarnaast levert Zonel een financiële bijdrage, in de vorm van een gebiedsfonds.

28	Zienswijze 28	
a	Het park ligt te dichtbij, op 450 m van de bebouwde kom.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.4.
b	Reclamanten vrezen een waardedaling van de woning. Het zonnepark neemt de aantrekkelijkheid om hier te wonen weg.	Daar waar belanghebbenden het gevoel hebben dat zij daadwerkelijk benadeeld zijn en planschade leiden, is er de mogelijkheid om planschade te claimen. Dit kan binnen 5 jaar na het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning.
c	Geluidshinder wordt verder versterkt door de komst van het zonnepark.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.6.
d	Er zijn nog zoveel alternatieven in de gemeente Wijchen voorhanden.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.2.
e	Reclamanten zijn als directe burenen niet geïnformeerd.	Wij verwijzen naar de thematische beantwoording onder paragraaf 2.5.
f	Reclamanten ondervinden alleen de lasten, en niet de lusten.	Inwoners van Hernen kunnen wel degelijk meeprofiteren. Zij kunnen rechtstreeks participeren in het zonnepark. Daarnaast levert Zonel een financiële bijdrage, in de vorm van een gebiedsfonds